

ANANIJE SIMONOVIĆ, NAJSTARIJI MJEŠTANIN SELA PODNO VRHOVA TALI, ČUVAR KOLEKTIVNOG SJEĆANJA NA MINULA VREMENA

U OSRECIMA SE IGRAO TANGO UZ MUZIKU IZ "ČEŠLJA"

U podnožju jednog od najljepših crnogorskih planinskih vrhova Tali, sa nadmorskom visinom od 2.060 m, smješteno je selo Osreci, udaljeno nekih 7,5 km od Manastira Morače. Njegov najstariji stanovnik Ananije Simonović koji je zagazio u devetu deceniju ispričao je VN kako se nekad živjelo i družilo, kako se pedesetih godina prošlog vijeka plesalo uz tango i fokstrot, a muzičke instrumente vrlo uspješno zamjenjivao "češalj".

Nekad veoma živo selo u kojem je zajedno sa zaseokom Ljuta živjelo oko 400 stanovnika, sada je svedeno na nekih četiri, pet kuća. Nas je hitri devedesetogodišnjak dočekaio ispred kuće okružene ogromnim voćnjacima na nadmorskoj visini od 850 m, gdje

smo se divili tom čuvenom vrhu Tali. U hladovini ogromnog stable jabuke čije su se grane savijale pod teretom plodova do zemlje, uz domaće posluženje, otvorismo vrata sjećanja kako se nekad živjelo i plesalo u ovom selu.

"Oдавде smo mi išli u

Manastir Moraču u školu. Tu sam završio četiri razreda osnovne škole, a onda sam otišao dalje. Tada je ovdje bilo sa zaseokom Ljuta oko 85 kuća i 350 do 400 stanovnika, danas u Ljutu žive tri porodice, a ovdje svega četiri, pet. Sve je otišlo u grad, i vrlo malo ljudi se vraća selu. Sve ovo što se priča da će se narod vratiti selu nikad se neće desiti. Ko je osjetio mučan život na selu on se nikad neće vratiti. A omladina je osjetila lijepi život u gradu, mnogo ljepši nego da kopa, kosi i ore, o jađu radi i drži stoku. Ovdje je

seljak morao da se probudi u četiri sata ujutru, da radi dok ne mrkne. A ja sam sve to lijepo opisao u jednoj od mojih knjiga. Nema se kud omladina vraćati, nema više stoke, dubreta za njih, sve njih su zalivane i pretvorene u voćnjake i šikare. Dode se malo ljeti, kao ovo ja i to je sve", priča Simonović.

No, ipak se sa radošću prisjetio Ananije života mladih u ono "pero" kad se živjelo uz petrolejku, bez televizora, telefona, pjevalo se uz gusle, a plesao taj čuveni Tango u šta će malo ko povjerovati, i to uz zvuk "češlja", nečega što je imitiralo muzički instrument. Plesao se i fokstrot, a za te prilike oblačile su se džupe-suknje i pletene muške pantalone.

"Mi smo svake subote ili nedelje u jednoj od većih seoskih kuća išli na sijelo. Stariji ljudi bi sjedjeli na odžaku i igrali "prsten", starnsku igru gdje se u čarapama sakrije prsten i igrači pogađaju u kojoj se od njih nalazi. A mi mladi smo u susjednoj sobi tancovali. Iglali smo kola, plesali tango i fokstrot. I prije pedesetih godina se igrao tango i fokstrot, svirali su uz "češalj". Poslije rata smo u Manastiru Morači subotom u porti organizovali igranke gde se igralo i crnogorsko kolo do zore. Svi



Jedna od rijetkih sačuvanih starih slika na kojoj mještani Osredaka izvođe kolo





Ananije Simonović

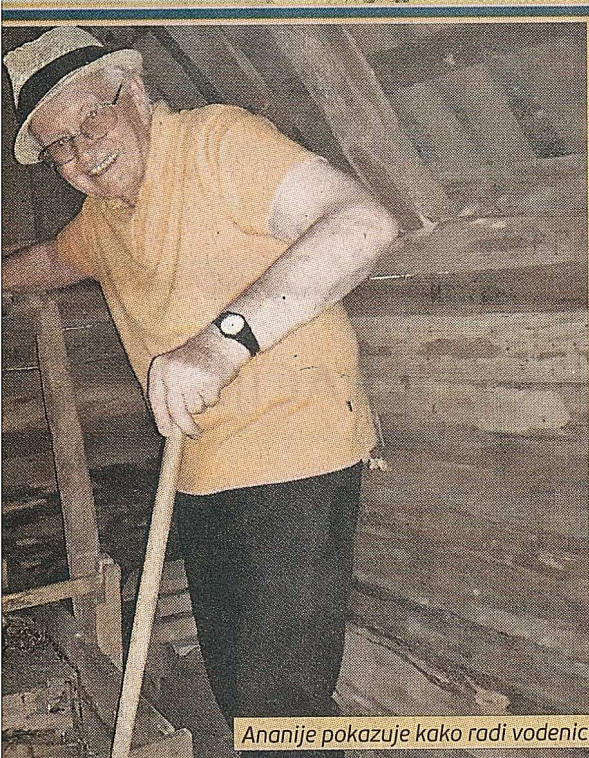
Vodenica i 1947. godi

U blizini kuće izm
ogromnih voćnjaka sk
na u dubokoj hladovini
ljetnjih stabala nalaz
vodenica Simonovića
je napravljena 1947.
ne, i što je najbolje u sv
još je u funkciji.

"Moj otac je ovdje
če mlio žito, pa je tako
nom zaboravio vatru u
ku i kad je ujutru došao
bješe sva izgorjela. Pa
je opet gradili i naba
li mlinove. I danas on
di punom parom. Ova
liki točak koji stoji b
kad se voda "otvori"
mah se pokrene", obja
nam je on upućujući n
rad vodenice.



Vodenica Simonovića koja odolijeva vre



Ananije pokazuje kako radi vodenica

moderni plesovi odnosno muzika svirala se na "češalj" i kad se preko njega stavi celofan sa kutije cigareta u spretnim rukama bio bi to najbolji lijek za dušu i uši, a to je ovdje kod nas najbolje znao da odsvira Brislav Glavičanin, dok kasnije nije nabavio usnu harmoniku", priča nam vremešni starac.

Danas omladina, kaže on, bulji u telefon i televiziju i drugo nema ništa što bi uradili, ili se sastajali. Bilo je u Osrecima, sjeća se Simonović, čim se troje sastanu dok čuvaju stoku da odmah zapjevaju. Uvijek su bili orni za pjesmu iako su bili više bos, goli i gladni nego obučeni i siti.

"A moda ko moda, više smo bili goli, bos i gladni no siti i obučeni, ali ajd dobro sad. U to vrijeme nije bi-

lo kupovnog odijela, no pantalone od vune, žene su imale suknje koje su se zvale džupe i klašnje to je rijetko tkanje. One su imale takozvane "štedne" haljine koje su se čuvale u kovčegu i kad se ide na sijelo to se obuče, a za rad se oblačilo ono što se imalo. Sorceva tad nije bilo ko danas", to se ne smije preskočiti, kako je objasnio Simonović.

Nakon sjednika u čika Ananijevom voćnjaku, krenusmo da vidimo i jedno skrovito mjesto gdje se i danas čuje žubor vode i zvuk starog mlina.

Iako, kako kaže naš domaćin, nije književnik ipak je napisao dvije knjige koje su posvećene svom selu.

"Nijesam nikakav knjiženik, ja sam bio običan činovnik, i završio sam neke škole, koje sa književnošću

nemaju nikakve veze sam kao dijete težio pišim nešto o mojim ma, odakle su došli, gdje su živjeli i tako sa pisao ovu knjigu Jase Jasenovci od Šćepana naših dana", veli čika nije, koji u ovim godi vidi kao or'o, čita bez ra, jedino ih nosi kako za daljinu, i lakog korata da smo ga jedva su idući kroz šumu do n ne vodenice.

Iako je Kolašin zahv tangu koji se pleše već godinu zaredom obezli svoje mjesto na turist mapama svijeta, Osi bi na tim mapama t da zauzmu počasno kada je riječ o ovom koji se eto i pedeseti na prošlog vijeka ple ovim prostorima.

Zorica Bul